

Vordingborg Dagblad 20.10.94

Meninger/Baggrund/Debat

Den 19. september bragte avisen en advarsel om, at landmænd i Storstrøms amt snart kunne forvente politianmeldelser grundet dyrkning af bræmmer omkring vandløb. På denne baggrund er følgende indlæg skrevet

Landbrug

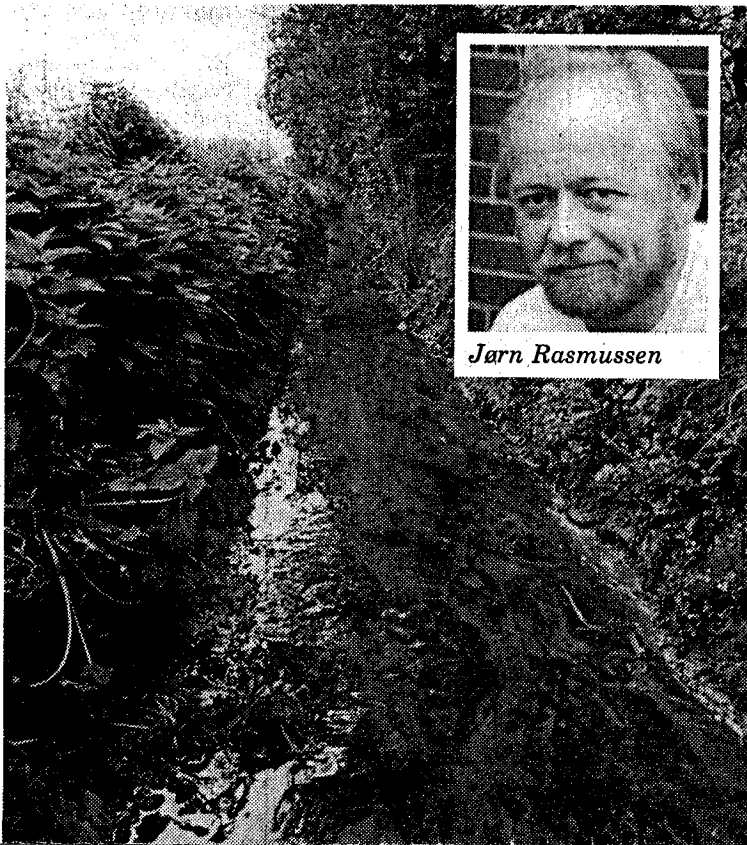
Af Jørn Rasmussen, landbrugstekniker, Pileallé 5, Vordingborg.

Gennem mere end 700 år har lovgivningen i Danmark beskæftiget sig med vandløb. I begyndelsen havde loven naboretlig karakter. Senere i 1600 tallet havde den betydning for mølleejere og naboer, der benyttede samme vandløb, hvis jorder og veje blev udsat for oversvømmelse ved opstemning.

Da interessen for dræning voksede i midten af forrige århundrede, øgedes vedligeholdelsesbyrden for bredejere, der lå længere ned af vandløbet. Sammen med den øgede interesse for vandindvinding til fiskedamme og markvanding er loven løbende blevet ændret for at undgå konfliktmuligheder dette kunne medføre.

Folketingets nedsatte udvalg om en bæredygtig landbrugsudvikling rejser spørgsmålet om indsættelse af dyrkningsfri bræmme langs vandløb og søer. Ministeriet for Miljøforurening (Miljøministeriet) fremsatte den 23. januar 1991 forslag til lov om vandløb. I lovmæssig sammenhæng optræder 2 m dyrkningsfri

BONDE kræv din ret



Jørn Rasmussen

Fremskridtspartiet. De fremførte følgende citat fra bogen Dansk Miljøret 1. Almindelig del:

»Hvor de miljømæssige foranstaltninger, der udelukker eller begrænser fremtidige ændringer i en igangværende virksomhed, følger ekspropriationsprocessens regler, eller hvis brugsret udelukkes eller begrænses, betales erstatning for ethvert tab«.

Og fra bogen Ejendomsretten - omfang og beskyttelse af Egon Larsen side 215 citeres:

Grundlovssikring

Der kan ikke være tvivl om, at uanset hvor velmotiverede og udviklingsbestemte generelle erstatningsfrie indgreb i den private ejendomsret, der efterhånden er indsprunget i et sådant netværk af »reguleringer«, at den samlede virkning er uhyre vanskelig at overse, så må under normale forhold den stadig grundlovssikrede beskyttelse, især gennem erstatningspligten, altid være virksom uanset den specielle lovs begrænsning eller forbigåelse heraf.

Første gang lovforslaget blev fremsat, stod der i bemærkningerne til lovforslaget:

»At bestemmelsen i enkelte atypiske tilfælde kan påføre en ejer sådanne tab, at et erstatningskrav kan støttes umiddelbart på grundlovens §

beskrivelser omkring vandløb og søer første gang i forslaget § 12. Senere forsøges det indført i lov om naturbeskyttelse, men dette frarådes dog af Skov- og Naturstyrelsen, som er en underafdeling af Miljøministeriet.

Lovændringen

Den 20. december 1991 bliver lov om naturbeskyttelse endelig vedtaget i Folketinget. I denne lovs § 100 ændres loven om vandløb af 9. juni 1982 § 69 stk. 1 FRA:

»Dyrkning, plantning, opfyldning, udgravning, anbringelse af hegn og opførelse af bygværker må ikke foretages så nær et vandløb, at dets vedligeholdelse, fyldens oplægning eller tilsynets færdsel hindres. Vandløbsmyndigheden kan fastsætte nærmere bestemmelser til sikring heraf.»

TIL:

● **Stk. 1** »Dyrkning, jordbehandling, plantning, terrændring, anbringelse af hegn og opførelse af bygværker må i landzone ikke foretages i en bræmme på 2 m langs naturlige eller i regionsplanen højt målsatte vandløb og søer. Bestemmelsen gælder dog ikke for isolerede søer under 100 m².«

● **Stk. 2** »Vandløbsmyndigheden kan i regulativer for offentlige vandløb fastsætte bredden af det areal, det i øvrigt er nødvendigt at råde over ved maskinel udførelse af vedligeholdelsesarbejder i henhold til § 31, stk. 1.«

Naturpleje

Til ovenstående er at bemærke:

● a) Den gamle regel muliggjorde at den enkelte lodsejer i forening med tilsynsmyndigheden kunne aftale, hvordan man mest fornuftigt fik vedligeholdt vandløbene, samtidig med at arealet op til vandløbe-



ne blev vedligeholdt. Den enkelte lodsejer havde mulighed for at foretage den form for naturpleje som i forskellige situationer vil være mest fornuftigt, blot det ikke var til hindring af tilsynets færdsel.

Med andre ord, man fratager den enkelte muligheden for naturpleje på et areal der forsigtigt gættet svarer til 40.000 km vandløb plus søer over 100 m² ialt ((40.000*2) + 20.000) gange bræmme = 20.000 ha.

Uklarheder

På nuværende tidspunkt er det uklart hvem der skal vedligeholde dette areal. Men det kan oplyses, at i 1990 havde Storstrøms amt en forvaltningsaftale på 1.000 ha med 140 landmænd. De er på udkig efter yderligere 1.000 ha!

Er det nået så vidt at højtbetalte embedsmænd på et miljøkontor er bedre til at vedligeholde naturen og værne om samme, end landmænd der gennem århundreder har måtte leve med - og været afhængig af den. De erfaringer, man kan hente fra østlandene på dette område, taler ikke for, at man skal lade brugsret og ejendomsret være adskilt.

Tvivlsomt argument

b) Under tilblivelsen af lovændringen har der været store problemer med grundlovens § 73. Justitsministeriet har den 10. august 1987 i en skrivelse til Skov- og Naturstyrelsen draget nogle konklusioner, som jeg finder meget kritisable:

Man prøver med mange tvivlsomme argumenter at betragte indgrebet som en generel regulering af en ejendoms benyttelse og dermed et selvfølgelig led i retsordenen, og

at domstolene har anset grundlovens § 73 for uanvendelig på sådanne reguleringer.

Der argumenteres også for at hvis der skal udbetales erstatning for ekspropriation skal ejendomsretten overføres fra den hidtidige ejer til en ny. Dette er formodentlig begrundelsen for, at der skal betales ejendomsskat af bræmmearealet. Myndighederne kan dermed påstå, at ejendomsretten ikke er afstået til en ny ejer.

Endelig bemærkes at indgrebet har til formål at forhindre miljømæssige skader på de omfattende søer og vandløb m.v. og således tjener væsentlige samfundsmæssige interesser.

Legaliseringen

Med ovenstående argumenter har Justitsministeriet gjort det muligt for Folketingets partier at legalisere lovindgrebet og inddrage brugsretten af 20.000 ha landbrugsjord. Ved en pris pr. ha på 30.000 kr. er der tale om 600 mio. kr.

Man kan forstå, at socialistiske partier gik ind for ovenstående, men at det er blevet vedtaget under en borgerlig regering, med den konservative miljøminister Per Stig Møller i spidsen, godt suppleret af Rønholt og Eva Møller fra samme parti, og Filt Jensen, Hanne Severinsen og Sønderby fra Venstre, kan undre. Eller kan man tale om, at SF og Socialdemokratiet er de ægte socialister, og KF og Venstre er de falske. Man må nærmest betragte dem som forrædere, som historien forhåbentlig vil dømme fyldestgørende.

FrP skeptisk

De eneste der var lidt skeptiske under vedtagelsen var

73. Erstatningskravet må da gøres gældende for de almindelige domstole».

At indføre love, hvor man opfordrer den enkelte til at bevise sin ret over for det offentlige, er en meget uheldig udvikling for retsopfattelsen.

Ovenstående bygger på offentlige tilgængelige dokumenter. Landbrugerhvervet og dens udøvere har ikke længere væsentlig indflydelse via stemmesedlen, og landbrugsorganisationerne har også svigtet dem. Derfor må der tages andre metoder i brug. Overfor myndighederne må der stilles krav om at overholde grundloven, og der må forlanges dokumentation, om det miljøgavnligt i alle de indgreb, der bliver gjort under dække af miljöhensyn.

Gør oprør

Til kommende lodsejere der bliver berørt af § 69 i loven om vandløb vil jeg derfor kraftigt opfordre til følgende:

● Forlang en videnskabelig (statistisk sikker) begrundelse for, at dyrkning af de 2 m bræmmer er til skade for miljøet.

● Forlang erstatning for krænkelse af ejendomsretten med henvisning til grundlovens § 73.

Det er demokratisk ret at gøre oprør. Det er ikke alene en ret, det er en pligt, hvis man mener, at noget strider imod ens retsopfattelse. Et oprør vil styrke landbrugstalsmænd i kommende forhandlinger med myndigheder. Måske vil det også medføre, at ansatte funktionærer i landbrugets institutioner ikke bare er vægne på lønningsdagen, men også når det gælder om at forsvare landbrugets interesser over for alle de intellektuelle parasitter, der har haft alt for gode livsbetingelser i de seneste 20 år.

Original